

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА

ФАКУЛЬТЕТ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

КАФЕДРА ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВИХ ТА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

ЕЛЕКТРОННІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) та
другого (магістерського) рівня
за спеціальністю 035 «Філологія»
спеціалізацією 035.041 Германські мови і літератури
(переклад включно), перша – англійська

ОДЕСА

2023

УДК 001.89:378(072)
Н272

Укладачі:

Хромченко Олена Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри граматики англійської мови;

Жук Валентина Аркадіївна, старший викладач кафедри граматики англійської мови.

Рецензенти:

Карпенко Олена Юріївна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри граматики англійської мови Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Віт Юлія Валеріївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

*Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету романо-германської філології
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
Протокол № 8 від 11.04.2023 р.*

Н272 **Написання та оформлення курсових та кваліфікаційних робіт [Електронний ресурс] :** електрон. метод. рекомендації для здобувачів вищої освіти першого (бакалавр.) та другого (магістер.) рівня за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізацією 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська / уклад. О. В. Хромченко, В. А. Жук. – Одеса, 2023. – 29 с. – 0,2 Мб.

У методичних рекомендаціях представлено загальні положення, вказівки з написання та оформлення курсових та кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізацією 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська.

УДК 001.89:378(072)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ ТА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	5
Структура, загальна характеристика змісту та обсяг робіт	5
Титульний аркуш	6
Зміст	6
Вступ	7
Основна частина	9
Посилання	10
Висновки	11
Перелік використаних джерел	11
Додатки	11
Резюме	12
ЗАХИСТ КУРСОВОЇ / КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	13
ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ	14
ДОДАТКИ	16

ВСТУП

Курсова робота є однією з форм самостійної роботи здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) освітньому рівні, мета якої полягає у поглибленому дослідженні конкретних наукових напрямів, тем, що є складовими частинами дисципліни, в межах якої виконується робота.

Кваліфікаційна робота є формою самостійної роботи здобувачів вищої освіти, що передбачає постановку та глибоке вивчення наукових проблем, які відносяться до напрямків та тем, що є складовими частинами дисципліни, в межах якої виконується робота. Кваліфікаційні роботи можуть мати міждисциплінарний характер, необхідний для вирішення конкретних наукових та практичних завдань.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у виявленні глибини ознайомлення здобувача вищої освіти з обраною проблематикою в межах своєї спеціальності. Здобувач вищої освіти має продемонструвати необхідні компетентності загального та фахового характеру, знання та вміння, відповідні кваліфікації. Особливістю кваліфікаційних робіт є те, що вони мають виявити в першу чергу рівень теоретичної підготовки здобувача, особливості його наукового світогляду, академічну доброчесність. Згідно «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ імені І.І.Мечникова» (2021 р.) кваліфікаційні роботи проходять перевірку на плагіат.

Особливу увагу необхідно приділити оформленню кваліфікаційної роботи, яке демонструє ступінь відповідальності та внутрішньої дисциплінованості. Захист роботи відбувається в Екзаменаційній комісії факультету, на основі «Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в ОНУ імені І. І. Мечникова та відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж ОНУ імені І. І. Мечникова» (2022 р.). Після захисту кваліфікаційні роботи передаються на зберігання до Наукової бібліотеки Університету.

Методичні рекомендації містять вимоги щодо написання, оформлення, захисту та критерії оцінювання курсової та кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізацією 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська.

НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ ТА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Структура, загальна характеристика змісту та обсяг робіт. Структура та зміст курсових та кваліфікаційних робіт визначається їхньою темою і відображаються у плані, розробленому за допомогою наукового керівника. Зазвичай роботи повинні мати такі основні структурні частини (елементи), розміщені в наступній послідовності:

- титульний аркуш;
- зміст;
- скорочення та умовні позначення (за необхідності);
- основна частина – вступ, розділи, висновки;
- перелік використаних джерел;
- додатки (за необхідності);
- summary (на англійській мові для дипломних та кваліфікаційних робіт, 1-2 сторінки).

Технічні вимоги оформлення та змісту курсової та кваліфікаційної роботи: кегль 14 Times New Roman звичайний; міжрядковий інтервал 1,5; відступи на сторінці зверху та знизу по 2,5 см, ліворуч – 3 см, праворуч – 1 см; абзац зрівняний по ширині, відступ першого рядка кожного абзацу 1,27 см. Порядковий номер сторінки розміщується у правому верхньому куті. Крапка після номеру сторінки не ставиться. На титульній сторінці та на сторінці змісту номер не ставиться, але вона враховується в загальній нумерації.

Робота має бути переплетена або зброшурована і у завершеному вигляді повинна містити зазначені вище структурні елементи.

Обсяг курсової роботи бакалавра – 30-40 сторінок, кваліфікаційної роботи магістра – 70-80 сторінок. Зазначимо, що *до обсягу робіт не входять* перелік використаних джерел, додатки, таблиці і рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки названих елементів роботи підлягають нумерації на загальних засадах.

Кожний структурний елемент роботи починається з **нової сторінки**.

Титульний аркуш курсових та кваліфікаційних робіт оформляється за встановленою формою, наведеною у **Додатку Д1**. На титульному аркуші кваліфікаційної роботи після назви теми українською мовою наводиться назва роботи англійською мовою (14 кегль). Назва роботи (у лапках) друкується жирним шрифтом, кегль 14 (якщо назва не вміщується в один рядок – другий рядок через 1,5 інтервал). Переклад назви роботи англійською мовою (у лапках) через 1,5 інтервали, кегль 14. Прізвище, ім'я та по-батькові автора роботи, прізвище та ініціали керівника роботи, рецензента, завідувача кафедри друкують шрифтом Times New Roman, кегль 14. На титульному аркуші роботи повинен бути номер протоколу і дата засідання кафедри, на якому робота рекомендована до захисту, та підписи наукового керівника роботи і завідувача кафедри. Місця титульного аркуша, де вказується номер протоколу і дата захисту дипломної роботи на засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК), оцінка захищеної роботи та підпис голови ЕК заповнюються після захисту роботи.

Зміст. Подається на початку роботи після титульного аркуша. Він містить **найменування та номери початкових сторінок** усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок) роботи, зокрема, умовних позначень, символів, скорочень і термінів (при наявності), вступу, найменування розділів, підрозділів і пунктів основної частини роботи, висновків (і рекомендацій), переліку використаних джерел, додатків із найменуванням кожного наведеного в роботі.

Останнє слово кожного заголовку з'єднують крапками з відповідним номером сторінки у правому стовпчику змісту. Заголовки структурних елементів роботи та заголовки розділів треба друкувати великими літерами. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів у змісті друкуються малими літерами, крім першої великої. **Приклади оформлення змісту робіт наведені у Додатку Д2.** Скорочення та умовні позначення (за наявності). Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів подається за необхідністю на наступному аркуші після змісту перед вступом. Наводиться, якщо в роботі використані специфічна термінологія, маловідомі скорочення, символи, 12 позначення і т. ін.

Вступ. Важлива частина роботи обсягом до 2-3 сторінок. Розкриває сутність і стан досліджуваної в роботі наукової проблеми, теми чи задачі та її науково-практичну значущість. Обґрунтовується необхідність проведення досліджень за темою (актуальність дослідження. Невід'ємною частиною вступу в курсовій роботі є **науковий апарат**: мета, завдання, методи дослідження, об'єкт, предмет дослідження, наукова новизна, практична значущість, достовірність результатів дослідження, база дослідження, структура роботи.

Найбільш **актуальні проблеми** сучасної методики навчання ІМ:

- 1) розробка методів та методичних прийомів швидкого та якісного оволодіння іноземною мовою для військових цілей (оволодіння військовою термінологією, вміннями в аудіюванні, читанні, говорінні й письмі);
- 2) підвищення ефективності навчання ІМ в режимі он-лайн;
- 3) створення та утримання пізнавальної мотивації дітей до вивчення іноземної мови.

Актуальність дослідження може розкриватися у **загальнонаціональному контексті** (серед першочергових завдань вищої освіти є підготовка висококваліфікованих фахівців, які здатні до самостійного вирішення проблем професійного характеру (про що

зазначається в Законі України “Про вищу освіту”, стандарті вищої освіти за спеціальністю 035 “Філологія”);

у регіональному контексті (особливої важливості ця проблема набуває в контексті Одещини як поліетнічного регіону, в якому від бакалавра філології вимагається демонструвати знання державної та іноземних мов, культурної спадщини та традиції народів, які мешкають в місті Одеса та області.

Аналіз наукових праць з цієї проблеми дозволяє визначити такі **напрями її вирішення:**

- теоретичні засади викладання іноземних мов у закладах освіти (С. Ніколаєва, О. Тарнопольський);
- методи формування фонетичних, граматичних, лексичних знань, умінь в аудіюванні, говорінні, читанні, письмі (О. Бігич, О. Григорович, Р. Мартинова);
- інноваційні методичні прийоми навчання іноземної мови (М. Князян, О. Хромченко).

Мета дослідження: розробити, теоретично обґрунтувати й впровадити методичні прийоми формування_____.

Завдання дослідження:

1. Висвітлити _____ сутність _____ та _____ структуру _____ поняття комунікативна/граматична... компетентність».
2. Схарактеризувати досвід формування комунікативної/граматичної ... компетентності.
3. Розробити _____ методичні _____ прийоми _____ формування комунікативної/граматичної ... компетентності.
4. Апробувати розроблені методичні прийоми та проаналізувати отримані результати.

Відповідно до визначених завдань використано такі **методи:** *теоретичні:* теоретичний аналіз та узагальнення результатів психологічних та педагогічних досліджень, вивчення інструктивно-методичної документації закладів середньої / вищої освіти, аналіз, синтез, порівняння, систематизація,

класифікація й узагальнення – для розкриття сутності й структури ключового поняття; *емпіричні*: педагогічне спостереження, анкетування, тестування, бесіди, методи експертних оцінок і самооцінок з метою обґрунтування висновків про стан і динаміку рівнів сформованості комунікативної/граматичної ... компетентності, педагогічний експеримент для перевірки розробленої методики; *статистичні*: кількісний та якісний аналіз отриманих результатів.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжують проблемну ситуацію і обрані для вивчення. У разі, коли частину об'єктивної реальності обирають темою дослідження, вона стає предметом дослідження.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта як мета дослідження. Це теоретичне відтворення об'єктивної дійсності, тих суттєвих зв'язків та відношень, які підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі і є головними, визначальними для конкретного дослідження.

Розділи, підрозділи (за необхідності пункти і підпункти) **основної частини роботи**, в яких висвітлюються їх суть та зміст. Кожний розділ роботи починають з нової сторінки. У розділах, виходячи із тематики та специфіки робіт, необхідно навести загальні відомості про об'єкт чи предмет досліджень; огляд літературних, інформаційних і фондових джерел за темою роботи. Кількість розділів визначає виконавець роботи за погодженням із науковим керівником.

Курсова та дипломна робота має бути написана із дотриманням **наукового стилю мовлення**, уникаючи зворотів, характерних для публіцистичного чи художнього стилю. Його характерною особливістю є формально-логічний спосіб викладу матеріалу, смислова закінченість, цілісність і зв'язність. Фразеологічно підкреслюються послідовність розвитку думки, наявність дискусії, причинно-наслідкові зв'язки, підсумок, висновок.

Пропонуємо взяти до уваги прийняті у наукових дослідженнях визначення:

сутність думки	приклад
<i>опису послідовності розвитку думки</i>	<i>спочатку, насамперед, потім, по-перше, по-друге, отже, таким чином та ін.</i>
<i>заперечення</i>	<i>проте, тим часом, але, тоді як, тим не менше, аж ніяк</i>
<i>причинно-наслідкові відношення</i>	<i>таким чином, тому, завдяки цьому, внаслідок цього, крім того, до того ж</i>
<i>перехід від однієї думки до іншої</i>	<i>раніше ніж перейти до..., звернімося до..., розгляньмо..., зупинимося на..., розглянувши, перейдемо до..., необхідно зупинитися на..., необхідно розглянути...</i>
<i>підсумок, висновок</i>	<i>отже, таким чином, на закінчення зазначимо, все сказане дає змогу зробити висновок..., підсумовуючи, слід сказати...</i>

Посилання. У тексті курсової/кваліфікаційної роботи обов'язково потрібно наводити цитати та робити посилання на джерела, використані здобувачем вищої освіти під час написання дослідження.

Як правило, в курсовій/кваліфікаційній роботі використовуються відомості, матеріали з монографій, оглядових статей тощо, тому в посиланні у такому разі необхідно точно вказати номер сторінки (аркуш архівного документу, параграф тексту джерела). Посилання на конкретні сторінки першоджерела робиться наступним чином: після цитати в квадратних дужках потрібно вказати порядковий номер твору згідно зі списком літератури та сторінку, наприклад [10, с. 134].

Якщо посилання робиться на кілька джерел, то вони вказуються через крапку з комою: [11, с.67; 7, с. 389].

Відсутність посилань на цитовані твори або відсутність цитованих джерел у списку джерел та літератури є неприпустимим.

Висновки мають містити те суттєве, що становить підсумкові результати дослідження, які подаються у вигляді певної кількості пронумерованих абзаців. Цінуються авторські інтерпретації науково-практичної новизни та значимості отриманих результатів, їх співставлення з відомими досягненнями у галузі.

Перелік використаних джерел є обов'язковим структурним елементом курсових та кваліфікаційних робіт, що засвідчує самостійну роботу здобувачів освіти за досліджуваною проблемою чи темою. Наводиться на наступній сторінці після «Висновків». Посилання на джерела необхідно робити по тексту у квадратних дужках із зазначенням номерів сторінок відповідно джерела: наприклад, [3, с. 234] або [2, с. 35; 8, с. 234]. Використані джерела можна розміщувати в порядку згадування у тексті за їх наскрізною нумерацією або за алфавітом прізвищ авторів чи назв творів: з початку перелічуються джерела кирилицею від «А» до «Я», після неї – на іноземних мовах латиницею від «А» до «Z» та ієрогліфами. Другий варіант вважається зручнішим для користування.

Правила оформленн бібліографічних записів наведено у Додатку ДЗ. Використання чужих ідей, матеріалів, публікацій, інформаційних та фондових джерел без відповідних посилань на них у роботі називається плагіатом. Якщо студента – автора дипломної роботи звинуватять у плагіаті, його робота знімається із захисту.

Додатки (за наявності). Наводяться на окремих сторінках після переліку використаних джерел тоді, коли експериментально-дослідницький та ілюстративний матеріал надто обширний. Додатки мають бути узгоджені з основним текстом роботи та зі списком джерел та літератури.

Резюме (Summary) додається в курсовій (бакалаврській) та кваліфікаційній (магістерській) роботі після додатків (за наявності останніх), зазначається у Змісті, пишеться на англійській мові. Summary передбачає виклад суті своїми словами, головне завдання – розповісти сторонній людині, що, як і навіщо, зацікавити. Здобувач вищої освіти має дотримуватись наукової стилістики, публіцистичний стиль, а тим більше елементи художнього стилю неприйнятні. Студенти мають викладати думки логічно та послідовно. Абзаци повинні бути узгоджені між собою за змістом, впливати один з одного та складати загальну концепцію. Здобувачі вищої освіти мають перевірити орфографію та граматику. Приклад Summary наводиться у Додатку Д4.

ЗАХИСТ КУРСОВОЇ / КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Процедура захисту курсової/кваліфікаційної роботи включає: доповідь здобувача про зміст роботи; відповіді здобувача на запитання членів комісії і присутніх (викладачів, студентів) на захисті; відповідь здобувача на запитання та зауваження рецензента; рішення членів комісії про оцінку роботи. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти зобов'язаний дати вичерпні відповіді на питання та зауваження. Здобувач вищої освіти зобов'язаний підготувати усний виступ за результатами роботи у формі доповіді, яка має розкрити зміст, наукову та практичну значущість роботи. Тривалість доповіді студента має бути в межах 5-10 хв. Рекомендовано не перебільшувати час, який відведено за регламентом на доповідь. Доповідь потрібно розповідати голосно, логічно, чітко, не поспішаючи викладати зміст, акцентуючи увагу слухачів на найбільш вагомих аспектах роботи. Текст доповіді має бути максимально наближений до тексту роботи. Вступ і висновки роботи використовують в доповіді практично повністю. В доповіді повинні бути ті ілюстрації (рисунок, діаграми, схеми, гістограми та ін.), таблиці, які наведені в роботі. Не можна застосовувати у доповіді дані, що не наведені в роботі. В доповіді здобувач зобов'язаний висвітлити такі важливі питання (розрахунок для доповіді до 10 хв.): актуальність теми дослідження (~ 1-2 хв.); мета дослідження і завдання, які потрібно розв'язати для її досягнення, а також об'єкт, предмет і методи дослідження (~ 1-2 хв.); отримані результати та їх обговорення (~ 5 хв.) ; висновки (~ 1 хв.).

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, 2019 р.
2. Лист МОН 1/9-650 23.10.2018 Рекомендації з академічної доброчесності для закладів вищої освіти.
3. Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова // Офіційний веб-сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. URL:
<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf> (дата звернення 03.04.2023).
4. Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова // Офіційний веб-сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. URL:
<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol.pdf> (дата звернення 03.04.2023).
5. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців // Офіційний веб-сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. URL:
https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (дата звернення 03.04.2023).
6. Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова та відокремленому структурному підрозділі «Фаховий

коледж ОНУ імені І. І. Мечникова» // Офіційний веб-сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/exam-komiss_2022.pdf (дата звернення 03.04.2023).

7. Гузенко О. М., Раскола Л. А., Анненкова І. П., Менчук В. В. Методичні рекомендації до написання та оформлення міждисциплінарних курсових робіт: для студентів ф-ту хімії та фармації спеціальності 102 «Хімія» та 014 «Середня освіта (Хімія)» Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2021. 40 с.

Додаток Д1

Зразок оформлення титульного аркуша курсової роботи

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА
КАФЕДРА ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Курсова робота

з основної іноземної мови

на тему: «Метод проектів»

Студентки IV курсу денної

форми навчання

спеціалізації 035.041

Германські мови та літератури

(переклад включно), перша - англійська

Шугіло Ілони Вікторіни

Керівник к.пед.н., доц.Хромченко О.В. .

Оцінка за шкалою:

національною _____

ECTS_____ Кількість балів:_____

Члени комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Одеса - 2022

Додаток Д1

Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології

Кафедра граматики англійської мови

Кваліфікаційна робота

На здобуття ступеня вищої освіти

«магістр»

на тему: **«Підготовка майбутніх вчителів англійської мови до впровадження
інтерактивних методів дистанційного навчання у початкових класах спеціалізованої
школи»**

«Training of Future English Teachers to Implement Interactive Distance Learning in the
Primary Grades of a Specialized School»

Виконала: студентка очної форми навчання
спеціальності 035 Філологія 035.041

Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Дьоміна Катерина Юріївна

Керівник: к. пед. н., доцент Хромченко О. В.

Рецензент: к.пед. н., доц. Григорович О. В.

Рекомендовано до захисту:

Захищено на засіданні ЕК № _____

Протокол засідання кафедри

протокол № ____ від ____ . ____ . 20 ____ р.

№ ____ від ____ . ____ . 20 ____ р.

Оцінка _____ / _____
_____ / _____

Завідувач(ка) кафедри

(за національною шкалою/шкалою
ECTS/ бали)

(підпис)

Голова ЕК

(підпис)

(прізвище, ім'я)

Одеса

2023

Додаток Д2

Приклад оформлення змісту курсової/кваліфікаційної роботи

Впровадження steam технології при викладанні англійської мови в закладах загальної середньої освіти України

ЗМІСТ

ВСТУП	
РОЗДІЛ I. STEAM ТЕХНОЛОГІЯ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	
1.1. Визначення поняття “Steam технологія”	
1.2. Сутність поняття Steam технології	
Висновки до розділу I	
РОЗДІЛ II. ДИДАКТИЧНІ ЗАСОБИ ВПРОВАДЖЕННЯ STEAM ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС	
2.1. Функції та роль Steam орієнтованого освітнього середовища	
2.2. Методичні засади навчальних Steam-проектів	
Висновки до розділу II	
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

Додаток ДЗ

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ЗАПИСІВ у позатекстовому списку бібліографічних посилань відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з поправками (код УКНД 01.140.40)

Поправки й уточнення до оформлення бібліографічних записів:

- у складі вихідних даних може не вказуватися найменування (ім'я) видавця;
- для електронних ресурсів за наявності і гіперпосилання (<http://...>), і цифрового ідентифікатора DOI краще, щоб було вказано саме номер DOI;
- можна не наводити відомості про серію видання книги (наприклад, Серія «100 главных книг» та ін.) та Міжнародний стандартний номер (ISSN, ISBN тощо);
- **повернено пробіли** перед двокрапками, крапкою з комою в уточненнях про тип видання (монографія, підручник, дисертація тощо), у відомостях про видавника;
- **міст**, де видано джерело, обов'язково пишуться **повністю**;
- у поданні джерела, що є частиною іншого (частина книги, періодичного видання, збірника тощо), обов'язково **виділяти курсивом** книгу/журнал, частиною якого є певний матеріал;
- відомості «навчальний посібник», «для студентів вузів» краще не скорочувати (уточнення про студентів можна взагалі прибирати, залишаючи лише «підручник/навчальний посібник»);
- для книг, де 1–3 автори, необхідно вказувати прізвища автора/всіх двох(трьох) на початку джерела;
- для книг, де автором є 4 та більше осіб, після знака / вказується прізвище першого та додається та ін. (et al. – для англomовних);

- назви періодичних видань необхідно розписувати, наприклад: Вісник Книжкової палати, Науковий вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка (це особливо стосується слів «вісник», «журнал», «наукові записки» тощо);
- дещо змінено оформлення в збірнику дати й місця проведення конференції;
- знак // використовується в оформленні архівних документів для відділення об'єкта посилання від пошукових даних (тобто відділення назви матеріалу від назви архіву).

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	1. Лозова, В. І. Цілісний підхід до формування пізнавальної активності школярів. Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. 2-е вид. доп. Харків : ОВС, 2000. 175 с. 2. Тарнопольський, О. Б. Методика проведення рольових та ділових ігор у навчанні іноземних мов. Дніпропетровськ : Видавництво ДУЄП, 2003. 249 с.
Два автори	1. Ревуцька С. К., Зінченко В. М. Академічне письмо : навчальний посібник. Кривий Ріг, 2019. 130 с. 2. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. К. : ТОВ „Філ-студія”, 2006. 320 с.
Три автори	1. Нісімчук А. С., Падалка О. С., Шпак О. Т. Сучасні педагогічні технології. К. : Вид. центр «Просвіта», 2000. 365 с.

Автор(и) та редактор(и) / упорядник(и)	1. Бібік Н. М. Нова українська школа: порадник для вчителя. / За заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
Без автора	1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / Науковий ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
Багатотомні видання	1. Хрестоматія з історії педагогіки Т. II / за заг. ред. А. В. Троцько. – Харків : ХНАДУ, 2011. – 524 с.
Частина видання	
Книги	1. Хромченко О. В. Організація дослідницької діяльності майбутніх фахівців з англійської філології засобами інтерактивних технологій // Теоретико-методичні засади організації науково-дослідницької підготовки здобувачів вищої освіти: колективна монографія. 2021. С. 42-54.
Тези доповідей, матеріали конференцій	1. Хромченко О. В. Активізація самостійної роботи студентів засобами методу проєктів. VI Міжнародна науково-практична конференція «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика», 22 – 23 травня 2022 року, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. 2. Khromchenko O. V., Zhuk V. A. Motivating Students to Study. Міжнародна науково-практична конференція “Сучасний стан та перспективи розвитку науки, освіти, технологій та суспільства”, 9 лютого 2023 року, м. Кременчук, Україна. С. 62-63.

Статті із продовжуваних та періодичних видань	1. Хромченко О. В. Організація практичної підготовки студентів-магістрантів до педагогічної діяльності. <i>Інноваційна Педагогіка</i>. Вип. 17, Том 1. Одеса, 2019. С. 176 -171. 2. Khromchenko O. V. From creative to academic writing. <i>Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова</i>. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Вип. 85. Київ, 2022. С. 213-217.
Інші видання	
Законодавчі та нормативні документи	1. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. Офіційний вісник України. 2017. № 20. С. 136–141. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145- VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10– 22.
Архівні документи	1.Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	1. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції : аналіт. матеріали. Ч. 1. О. Воробйова [та ін.]. Київ : Ін-т вищої освіти НАПН

	України, 2018. 177 с. (Препринт. Ін-т вищої освіти НАПН України).
Стандарти	1. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 «Філологія». [Чинний від 20.06.2019 р.]. Вид. офіц. Київ : Міністерства освіти і науки України, 2019. 19 с.
Каталоги	1. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.- довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).
Електронні ресурси	1. Юрченко О. Лайфхаки з дистанційного навчання: Найкращий досвід учителів. Освіторія медіа. URL: https://osvitoria.media/experience/lajfhaky-z-dystantsijnogo-navchannya-najkrashhyj-dosvid-uchyteliv/ (дата звернення: 05.04.2022).
Автореферати дисертацій	1. Хромченко, О. В. Підготовка майбутніх учителів філологічних спеціальностей до організації навчально-дослідницької діяльності старшокласників: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Харків, 2014. 20 с.

Дисертації	1. Князян М. О. Система формування самостійно-дослідницької діяльності майбутніх учителів іноземних мов у процесі ступеневої підготовки : дис. доктора пед. наук : 13.00.04. Ізмаїл : 2007. 445 с. 2. Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.
------------	--

NB: Не рекомендується цитування в тексті та внесення до бібліографічних списків тих джерел, які опубліковані на території росії та білорусі. Слава Україні!

SUMMARY

The present paper is devoted to the analysis of the problem of the formation of English grammatical competence of students of philological faculties in the process of training.

The object of research is the development of pedagogical methods and techniques for the formation of English grammatical competence in the process of training students of philological faculties by using different approaches and a set of exercises according to the level of knowledge.

The task of research is to reveal the structure of English grammar competence of students of philological faculties; analyze teaching approaches, methods, and conditions; highlight the requirements for the process of formation of grammar knowledge and skills; test the current level of grammar knowledge; choose the appropriate set of teaching instrument and use it for the formation and upgrade of the grammar competence.

English grammar competence is a set of skills that allows people to use English for communication, study, and entertainment. English communicative competence is the ability to establish contacts sharing thoughts, ideas, and experiences with people from the English-speaking environment. Reading, translation, discussion of the material, and completing exercises help build skills in a speaking activity. The components of grammatical competence are grammatical knowledge, skills, and awareness. To develop these components, there were used methodological approaches which allow to uncover required teaching conditions and choose the set of exercises for work. These are communicative, competence, reflexive, cultural, and level approaches:

- communicative approach supposes students to take an active part in discussions and perform creative tasks;
- competence approach focuses on the process of formulating the language competence itself;

- reflex approach highlights the important role of emotions that students experience while getting acknowledged with the material;
- cultural approach is aimed to formulate a student's acquaintance with the multicultural life of people who speak English;
- level approach splits English studying into different levels, and according to any of them teachers can choose the relevant sets of exercises for students.

When organizing classes for students, the teacher must pay attention to the following factors:

- the difference in speech behavior of speakers of different languages, their social status, and mentality;
- the need for communication;
- availability of grammar minimum and sufficient vocabulary;
- step-by-step learning of English;
- personal and psychological features of students.

Keeping these factors in mind, it was important to use instruments skillfully and relevantly. To build an appropriate lesson plan and offer effective practice for students, there were chosen such instruments as individual work, creative tasks, self-tests, expert tests, and web applications for study such as Miro, Kahoot, ISL Collective, Padlet, WordWall, etc.

These instruments helped to determine the level of the grammar competence of students, choose the path for study and analyze how positive the influence of exercises on the formation of grammar competence of students. The methods of grammar teaching are still being developed, changed, or created, which highlights the relevance of our research.

Додаток Д 5

Критерії оцінювання курсової / кваліфікаційної роботи

Критерії оцінювання	Рейтинг. бал за 100-бал. шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за нац. шкалою
- роботу виконано самостійно, зміст повністю відповідає назві, поставленій меті і завданням; - робота оформлена з дотриманням усіх вимог і написана грамотно; - роботу захищено на «відмінно» (доповідь здобувача вищої освіти чітка, аргументована, змістовна; відповіді на запитання членів комісії вичерпні та чіткі).	90-100	A	Відмінно
- роботу виконано самостійно, зміст відповідає назві, завдання виконані, мета досягнута; - робота оформлена з дотриманням усіх вимог, але містить незначні недоліки, зокрема, мовні та стилістичні; - роботу захищено на «добре» (доповідь здобувача вищої освіти змістовна і аргументована; відповіді на запитання членів комісії загалом правильні).	85-89	B	Добре
- роботу виконано самостійно, зміст загалом відповідає назві, завдання у цілому виконані, мета досягнута; - в оформленні роботи є недоліки, у тому числі мовні та стилістичні;	75-84	C	
- роботу захищено на «добре» (доповідь здобувача вищої освіти змістовна; відповіді на запитання членів комісії загалом правильні).			

- роботу виконано самостійно, але зміст розкрито недостатньо, завдання виконані частково, що позначилося на повноті досягнення мети; - недостатня кількість джерел та наукових робіт для розкриття теми; - в оформленні роботи є недоліки, мовні помилки; - роботу захищено на «задовільно» (доповідь здобувача вищої освіти не чітка, у ній зміст роботи розкритий не повністю; відповіді на запитання членів комісії не всі правильні або повні).	70-74	D	Задовільно
- роботу виконано в основному самостійно, зміст розкрито недостатньо, завдання виконані частково, мету досягнуто лише частково; - недостатня кількість джерел (першоджерел) і застарілість бібліографії; - в оформленні роботи є недоліки, мовні помилки, суттєві порушення вимог до стилю викладення матеріалу; - роботу захищено на «задовільно» (доповідь здобувача вищої освіти не чітка і не аргументована, у ній зміст роботи розкритий не повністю; відповіді на запитання членів комісії не всі правильні або повні).	60-69	E	
- зміст роботи не розкрито, здобувач вищої освіти не вміє користуватися науковим апаратом; - недостатня кількість джерел і застарілість бібліографії; - роботу оформлено без дотримання вимог, велика кількість мовних помилок; - роботу захищено на «незадовільно» (доповідь здобувача вищої освіти не відображає основного змісту роботи, відповіді на запитання членів комісії не правильні).	35-59	FX	Незадовільно
- робота не відповідає змістовним і формальним вимогам.	0-34	F	

Навчальне видання

**Написання та оформлення
курсівих та кваліфікаційних робіт**

ЕЛЕКТРОННІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня
за спеціальністю 035 «Філологія»
спеціалізацією 035.041 Германські мови і літератури
(переклад включно), перша – англійська

Електронне практичне видання

Укладачі:

Хромченко Олена Василівна

Жук Валентина Аркадіївна

Оригінал макет виготовлено в авторській редакції

Шрифт Times New Roman.

Системні вимоги:

операційна система сумісна з програмним забезпеченням
для читання файлів формату PDF.

Обсяг даних 0,2 Мб.

**Кафедра граматики англійської мови
Факультет романо-германської філології
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Французький бульвар 24/26, м. Одеса, 65009**